

Załącznik nr 5 do Uchwały nr .../2014
Nadzwyczajnego Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia
Dolnoodrzańska Inicjatywa Rozwoju Obszarów Wiejskich
w sprawie zmian do uchwały nr 15/2009
z dnia 4 maja 2009 roku w sprawie przyjęcia
Lokalnej Strategii Rozwoju Lokalnej Grupy Działania
Dolnoodrzańska Inicjatywa Rozwoju Obszarów Wiejskich
z dnia 28 stycznia 2014r.

11. OPIS PROCESU PRZYGOTOWANIA I KONSULTACJI LSR

Lokalna Grupa Działania DIROW rozpoczęła swoją działalność w styczniu 2008r. Aby móc efektywnie funkcjonować LGD potrzebuje Lokalnej Strategii Rozwoju. Do prac nad LSR przystąpiono w listopadzie 2008 r. Opracowanie Lokalnej Strategii Rozwoju zostało powierzone Zachodniopomorskiej Grupie Doradczej ze Szczecina na mocy umowy podpisanej z Dolnoodrzańska Inicjatywą Rozwoju Obszarów Wiejskich. W ramach zespołu projektowego ze strony Wykonawcy nad opracowaniem dokumentu pracowali:

1. Małgorzata Jankowska – Menedżer Projektu,
2. Edyta Pawlak – Ekspert,
3. Agnieszka Kieruzel – Doradca,
4. Michał Wichert – Doradca.

Ze strony DIROW w pracach nad Lokalną Strategią Rozwoju aktywnie uczestniczyła Kinga Koeller z Urzędu Gminy Widuchowa.

W procesie budowania Lokalnej Strategii Rozwoju zapewniono udział trzech sektorów: publiczny, społeczny oraz gospodarczy, dzięki czemu w okresie wdrażania i realizacji przedsięwzięć w ramach LSR zachowany zostanie trójpodmiotowy charakter operacji. W toku prac nad Lokalną Strategią Rozwoju przyjęto następujące założenia:

1. zapewnienie szerokiego spektrum podmiotów biorących udział w kształtowaniu Strategii, np. reprezentantów jednostek samorządu terytorialnego czy podmiotów gospodarczych,
2. systematyczność w koordynowaniu prac nad opracowywaniem Strategii,
3. stworzenie efektywnej współpracy z podmiotami wywodzącymi się z sektorów: publicznego, gospodarczego oraz społecznego,
4. udostępnienie odpowiednich instrumentów aktywnego uczestnictwa w kształtowaniu Strategii.

Pierwszym etapem w formułowaniu strategii było zgromadzenie materiałów dotyczących uwarunkowań oraz specyfiki obszaru LGD. Strategia ma być wyrazem wielopłaszczyznowości i spójności obszaru LGD. Dane pozyskiwane były z reprezentatywnych źródeł, wśród których należy wymienić Główny Urząd Statystyczny, Ewidencje Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków czy Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody. W celu dogłębnego zidentyfikowania tła Strategii, poszukiwano głównie informacji dotyczących sytuacji społeczno-gospodarczej, walorów przyrodniczych, czy dziedzictwa kulturowo-historycznego.

Dodatkowym źródłem do zidentyfikowania potrzeb i oczekiwań mieszkańców obszaru objętego wdrażaniem LSR była ankieta potrzeb. Ankieta przeprowadzona została w dniach od 1 do 15 grudnia 2008 r. Ankieta wypełniana była w formie elektronicznej lub tradycyjnej. W ankiecie wzięło udział ponad 600 mieszkańców obszaru LGD. Ankiety były kompletowane indywidualnie poprzez poszczególne gminy.

W ramach pytań identyfikujących respondentów znalazło się: wykształcenie, status społeczny oraz gmina, z której pochodził respondent. Wśród respondentów najwięcej osób deklarowało,

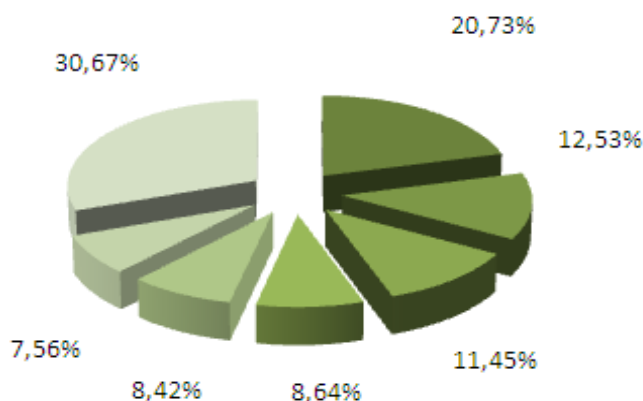
iż posiadają wykształcenie wyższe (27 %), następnie średnie ogólnokształcące (24 %) oraz zawodowe (20%). Zdecydowaną mniejszość wśród ankietowanych stanowiły osoby posiadające jedynie wykształcenie średnie zawodowe oraz podstawowe, gdyż było to odpowiednio 18% oraz 11%.

Drugim ważnym czynnikiem identyfikującym respondenta był status społeczny. Zdecydowanie najliczniejszą grupę stanowili przedstawiciele grupy osób fizycznych, rozumianych jako rolnicy, małżonkowie rolników lub jego domownicy. Grupa ta stanowiła 50% w strukturze wszystkich ankietowanych. Na kolejnym wśród osób ankietowanych znalazły się osoby prawne m.in. gminy, kościoły, organizacje pozarządowe posiadające status organizacji pożytku publicznego. Ich udział w strukturze ankietowanych wyniósł 24%. Najmniejsze grono ankietowanych stanowiły osoby z sektora mikroprzedsiębiorstw, MŚP oraz dużych przedsiębiorstw. W przypadku mikroprzedsiębiorców było to 6%, natomiast dla sektora MŚP oraz dużych przedsiębiorstw - 15%.

Ostatnim czynnikiem mającym na celu identyfikację profilu ankietowanego była gmina, z której pochodził respondent. Pośród 10 gmin wchodzących do LGD, udział respondentów przedstawiał się następująco:

1. Gryfino – 25,00%,
2. Widuchowa – 15,92%,
3. Bielice – 12,42%,
4. Banie – 10,99%,
5. Kozielice – 9,24%,
6. Cedynia – 8,76%,
7. Moryń – 7,17 %,
8. Chojna – 6,85 %,
9. Mieszkowice – 1,91%,
10. Stare Czarnowo – 1,75%.

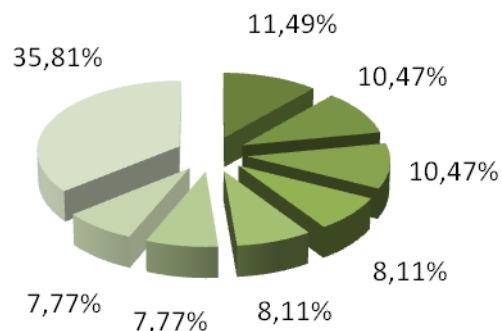
Jednym z priorytetów ankiety była analiza SWOT obszaru LGD DIROW. Ankietowani mieli do wyboru pośród słabych i silnych stron oraz szans i zagrożeń związanych z obszarem DIROW możliwości, które ich zdaniem najbardziej wpływają bądź mogą wpłynąć na kształtowanie się charakteru i uwarunkowań gmin wchodzących w skład LGD. Wyniki ankiety w przypadku analizy SWOT zostały zaprezentowane na wykresach 11.1. – 11.4.

- Słabo rozwinięta infrastruktura komunalna (drogi, transport publiczny) - 20,73%
- Zanieczyszczenie środowiska (niski poziom wyposażenia w sieci wodno-kanalizacyjne, brak lub niewielka ilość składowisk odpadów, niski stopień wykorzystania energii odnawialnej) - 12,53%
- Brak miejsc pracy - 11,45%
- Słaba dostępność do opieki zdrowotnej - 8,64%
- Mała dostępność do kultury i rozrywki - 8,42%
- Niewykorzystanie potencjału turystycznego i kulturalnego gminy - 7,56%
- Inne - 30,67%

Wykres 11.1. Wykaz słabych stron obszaru DIROW wg respondentów

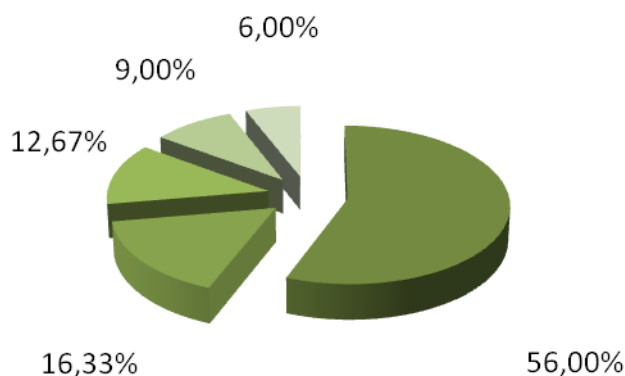
Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych ankiet potrzeb

- Wysoki poziom edukacji - 11,49%
- Dobry stan środowiska (wystarczający poziom wyposażenia w sieci wodno-kanalizacyjne, odpowiednia ilość składowisk odpadów, wykorzystanie energii odnawialnej) - 10,47%
- Wysoki poziom aktywności samorządów - 10,47%
- Dobrze rozwinięta infrastruktura komunalna (drogi, transport publiczny) - 8,11%
- Wysoki poziom bezpieczeństwa - 8,11%
- Duża dostępność do kultury i rozrywki - 7,77%
- Dobra dostępność do opieki zdrowotnej - 7,77%
- Inne - 35,81%

Wykres 11.2 Silne strony obszaru DIROW wg respondentów

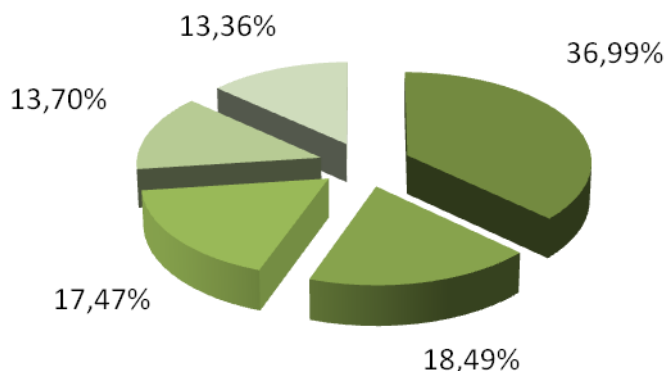
Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych ankiet potrzeb

- Wykorzystanie unijnych źródeł finansowania projektów - 56,00%
- Zwiększenie nakładów gminy na przedsięwzięcia infrastrukturalne - 16,33%
- Łatwe procedury pozyskiwania współfinansowania unijnego z budżetu Strategii Rozwoju - 12,67%
- Duża aktywność DIROW - 9,00%
- Dobra komunikacja między DIROW a podmiotami funkcjonującymi na gminy - 6,00%

Wykres 11.3. Szanse obszaru DIROW wg respondentów

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych ankiet potrzeb

- Brak wykorzystania unijnych źródeł finansowania projektów - 36,99%
- Niskie nakłady gminy na przedsięwzięcia infrastrukturalne - 18,49%
- Skomplikowane procedury pozyskiwania współfinansowania unijnego budżetu DIROW - 17,47%
- Brak aktywności DIROW - 13,70%
- Brak współpracy DIROW z podmiotami funkcjonującymi na terenie da gminy - 13,36%

Wykres 11.4. Zagrożenia obszaru DIROW wg respondentów

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych ankiet potrzeb

Istotnym etapem w budowaniu Strategii były konsultacje społeczne. W celu zapewnienia jak najszerszego gremium społecznego odbyły się one na terenie każdej z gmin wchodzących w skład LGD. Łącznie w konsultacjach wzięło udział 149 osób.

Konsultacje społeczne były przeprowadzone według uznanych i reprezentatywnych kryteriów, gdyż wykorzystano metodę „MAPS”, czyli Metodę Aktywnego Planowania Strategii. Opiera się ona na zespołowym rozwiązywaniu i identyfikowaniu kluczowych problemów, prezentacji rezultatów oraz ukierunkowaniu na osiągnięcie porozumienia.

Szczegółowy zakres konsultacji prezentuje tabela 11.1.

Tabela 11.1 Konsultacje społeczne

Lp.	Gmina	Miejsce	Termin	Liczba uczestników
1.	Cedynia	Sala posiedzeń Rady Miejskiej Plac Wolności 1	17.12.2008	13
2.	Banie	Sala posiedzeń Rady Gminy ul. Skośna 6	17.12.2008	20
3.	Widuchowa	Sala posiedzeń Urzędu Gminy ul. Grunwaldzka 8	17.12.2008	4
4.	Moryń	Sala Kameralna MOK ul. Szeroka 12	17.12.2008	11
5.	Gryfino	Sala posiedzeń Rady Miejskiej ul.1 Maja 16	18.12.2008	30
6.	Mieszkowice	Sala posiedzeń Rady Miejskiej ul. Fryderyka Chopina 1	18.12.2008	25
7.	Bielice	Sala posiedzeń Rady Gminy	19.12.2008	19
8.	Stare Czarnowo	Sala posiedzeń Rady Gminy ul. św. Floriana 10	19.12.2008	16
9.	Chojna	Sala posiedzeń Rady Miejskiej ul. Jagiellońska 2	19.12.2008	5
10.	Kozielice	Sala posiedzeń Rady Gminy Kozielice 73	19.12.2008	6

Źródło: opracowanie własne.

W trakcie konsultacji społecznych przeprowadzono następujące działania:

- 1. Prezentacja idei podejścia LEADER oraz obszaru LGD.** Część prezentacji dotycząca podejścia LEADER miała na celu zapoznanie uczestników z ideologią oraz korzyściami płynącymi z uczestnictwa w nim.
- 2. Ankieta SWOT dotycząca obszaru LGD.** Uczestnicy konsultacji społecznych zostali poproszeni o wypełnienie formularzy zawierających analizę SWOT. W celu zapewnienia jasności oraz przejrzystości sposobu opracowania analizy SWOT, uczestnikom konsultacji została zaprezentowana metodologia sporządzania niniejszej analizy.
- 3. Ankieta zgodności z celami ogólnymi oraz szczegółowymi.** Ankieta zawierała wykaz celów ogólnych oraz szczegółowych. Uczestnicy konsultacji dokonywali akceptacji danego celu, wstawiając przy każdym z nich odpowiednio „1” jako zgodę oraz „0” jako brak zgody. Dzięki temu oceniona została słuszność oraz zasadność wybranych celów. Aprobata społeczna gwarantuje zaangażowanie społeczności lokalnej w proces wdrażania Strategii.

Tabela 11.2. obrazuje zakres analizy zgodności z celami ogólnymi oraz szczegółowymi, która została przeprowadzona podczas konsultacji społecznych.

Tabela 11.2. Wykaz celów ogólnych i szczegółowych

1. Wyeksponowanie dziedzictwa przyrodniczo-historycznego	
A. Efektywne wykorzystanie uwarunkowań przyrodniczych	1/0
B. Zachowanie cennego dorobku historycznego i kultywowanie tradycji	1/0
C. Rozwój turystyki i rekreacji na bazie uwarunkowań przyrodniczo-historycznych	1/0
2. Zdynamizowanie rozwoju gospodarczego	
A. Rozbudowa zaplecza turystycznego	1/0
B. Rozwój przedsiębiorczości	1/0
3. Budowanie spójności społeczności lokalnej	
A. Rozwój nowych form integracji	1/0
B. Wzrost zaangażowania dzieci i młodzieży w życie społeczności lokalnej	1/0
C. Przeciwdziałanie patologiom społecznym	1/0

Źródło: Opracowanie własne

Wśród uczestników konsultacji nie panowała jednomyślność, jednakże wszystkie zaproponowane cele uzyskały „bezwzględną większość”:

- Wyeksponowanie dziedzictwa przyrodniczo-historycznego:
 - Efektywne wykorzystanie uwarunkowań przyrodniczych: poparcie - **70,00 %**,
 - Zachowanie cennego dorobku historycznego i kultywowanie tradycji: poparcie - **77,50 %**,
 - Rozwój turystyki i rekreacji na bazie uwarunkowań przyrodniczo-historycznych: poparcie - **79,49%**.
- Zdynamizowanie rozwoju gospodarczego:
 - Rozbudowa zaplecza turystycznego: poparcie - **82,05%**,
 - Rozwój przedsiębiorczości: poparcie - **82,50%**.
- Budowanie spójności społeczności lokalnej:
 - Rozwój nowych form integracji: poparcie - **76,92%**,
 - Wzrost zaangażowania dzieci i młodzieży w życie społeczności lokalnej: poparcie - **95,12%**,
 - Przeciwdziałanie patologiom społecznym: poparcie - **82,05%**.

Podczas trwania konsultacji został zarezerwowany czas na zadawanie pytań oraz zgłaszanie własnych propozycji oraz sugestii odnośnie kształtu Lokalnej Strategii Rozwoju. Każdorazowo po odbytych konsultacjach sporządzane były sprawozdania, w sprawozdaniach zostały ujęte takie informacje jak m.in.:

- sugestie i propozycje zgłaszane przez uczestników spotkania,
- propozycje przedsięwzięć oraz operacji do zrealizowania w ramach LSR,
- analiza zebranych informacji dotyczących silnych oraz słabych stron obszaru LGD i szans oraz zagrożeń jakie mogą mieć decydujący wpływ na wdrażanie Strategii.

Informacje pozyskane z materiałów źródłowych, analizy ankiety potrzeb oraz przeprowadzonych konsultacji społecznych pozwoliły na opracowanie kompleksowej Lokalnej Strategii Działania DIROW.

Lokalna Grupa Działania DIROW na podstawie aneksu nr 2 do Umowy o sposobie realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju zleciła dopracowanie celów szczegółowych, przedsięwzięć oraz wskaźników, tak aby dostosować je do wymogów Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Nad zmianami pracowali:

1. Małgorzata Piekutowska – Dyrektor Biura
2. Agnieszka Koźłarek – Doktor Socjologii i specjalista od badań społecznych

Celem badania była:

Weryfikacja celów szczegółowych i przedsięwzięć oraz przypisanych do nich wskaźników (rezultatu i produktu) oraz zweryfikowanie wskaźników oddziaływania celów głównych. Wskaźniki zawarte w LSR, zostaną uproszczone (w przypadku zbyt skomplikowanych procedur) i zostanie zaproponowana mniej kosztowny (finansowo i czasowy) sposób ich mierzenia.

Zastosowano metody badawcze:

1. Focus Group Interview – FGI
2. Metoda SMART
3. Matryca logiczna

Badaniem objęto 10 osób z 10 Gmin, które to reprezentowały sektory społeczny gospodarczy i publiczny. W wyniku analizy zarówno zapisu FGI jak i kwestionariuszy wysłanych mailowo, jak również biorąc pod uwagę wytyczne ministerstwa zawarte w podręczniku do tworzenia i ewaluacji wskaźników w lokalnych strategiach rozwoju zmieniono cele szczegółowe i sprecyzowano przedsięwzięcia:

Tabela 11.3. Wykaz celów ogólnych i szczegółowych

1) Wyeksponowanie dziedzictwa przyrodniczo-historycznego	
A. Zachowanie i wyeksponowanie zasobów przyrodniczych i środowiska naturalnego	1/0
B. Zachowanie cennego dorobku historycznego i kulturalnego oraz kultywowanie tradycji	1/0
2) Zdynamiczowanie rozwoju gospodarczego	
C. Rozwój turystyki i rekreacji na bazie uwarunkowań przyrodniczo-historycznych	1/0
D. Rozwój przedsiębiorczości	1/0
3) Budowanie spójności społeczności lokalnej	
E. Wspieranie integracji społecznej	1/0
F. Wzrost zaangażowania dzieci i młodzieży w życie społeczności lokalnej	1/0

Dodatkowo zmieniono przedsięwzięcia oraz wskaźniki.

W dniach 1 -30 listopada 2013 roku. Lokalna Grupa Działania zleciła wykonanie ewaluacji Panu Tomaszowi Wycoskiemu.

Zakres badań obejmował sprawdzenia adekwatności wskaźników i sposobu mierzenia wskaźników

Nad zmianami pracowali:

Tomasz Wysocki - ewaluator i współwłaściciel firmy Centrum Edukacyjne Logos

Małgorzata Głowacka – Dyrektor Biura

Justyna Wartalska – pracownik ds.koordinowania projektów

Wykaz celów ogólnych oraz szczegółowych nie zmienił się

Zostały zmienione wskaźniki i sposób ich liczenia celem umożliwienia sposobu mierzenia wskaźników. Zmiany zostały zastosowane celem umożliwienia wykazania oddziaływania LGD na obszar objęty wsparciem w ramach LSR.

Głównym celem zmian było powiązanie wskaźników produktu, rezultatu i oddziaływania spowodowanych błędem na samym początku programu – przygotowując LSR nie zrobiono diagnozy stanu początkowego w języku poziomu wskaźników co było powodem braku możliwości oszacowania wartości na dany rok programowania.

Wykaz przedsięwzięć:

1.1.1

Zachowanie, odtworzenie, wyeksponowanie zabezpieczenie obiektów dziedzictwa przyrodniczego przez rozwój infrastruktury zgodnej z zasadami zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska oraz ich promocje poprzez różne formy

1.2.1

Rewitalizacja budynków wpisanych do rejestru zabytków lub objętych wojewódzką ewidencją zabytków, użytkowanych na cele publiczne oraz obiektów małej architektury, lokalnych pomników historycznych i miejsc pamięci,

1.2.2

Warsztaty i szkolenia wspierające działalność artystyczną i kulturalną

1.2.3

Budowa, przebudowa, remont lub wyposażenie budynków pełniących funkcję społeczno-kulturowe, w tym świetlice i domy kultury, muzeów

2.1.1

Organizacja imprez turystycznych rekreacyjnych lub sportowych

2.1.2

Budowa, odbudowa, oznakowanie małej infrastruktury turystycznej, w szczególności punktów widokowych, miejsc wypoczynkowych lub biwakowych, ścieżek rowerowych, szlaków wodnych, rowerowych, szlaków konnych, ścieżek spacerowych lub dydaktycznych szlaków pieszych i miejsc rekreacji

2.1.3

Budowa, przebudowa, remont lub wyposażenie budynków pełniących funkcję rekreacyjną oraz sportową wraz z małą architekturą budowa, przebudowa lub remont obiektów sportowych,

2.2.1

Szkolenia w zakresie przedsiębiorczości

2.2.2

Organizacja i udział w targach/jarmarkach

2.2.3

Sprzedaż produktów ekologicznych i regionalnych

2.2.4

Operacje mające na celu podniesienie jakości usług w zakresie turystyki

2.2.5

Różnicowanie działalności gospodarczej

2.2.6

Wykorzystanie energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych

3.1.1

Imprezy budujące spójność społeczności lokalnych, w tym nawiązujące do tradycji, wykorzystujące lokalne dziedzictwo, kulturowe, historyczne oraz kultywowanie miejscowych tradycji, obrzędów i zwyczajów mieszkańców z obszarów LSR

3.2.1

Warsztaty i szkolenia / inicjatywy – konkursy itp. dla dzieci i dla młodzieży

3.2.2

Imprezy współorganizowane przez młodzież